

[Formanden.]

Jeg har modtaget følgende skrivelse:

„København, den 5. oktober 1953.

Herved anmelder jeg slesvigsk parti som politisk parti og mig som dets repræsentant i folketinget.

Ærbødigst

H. Schmidt.

Til folketingets formand.“

I skrivelse af 9. d. m. anmoder finansministeren om, at der må blive foretaget valg af et nyt midlertidigt medlem af landsskatteretten i stedet for minister for offentlige arbejder Carl Petersen.

I henhold til lov nr. 206 af 7. juni 1952 § 1, jfr. vedtægternes pkt. 2, vil der være at foretage valg af 16 delegerede til Nordisk Råd og stedfortrædere for disse.

Rigsdagens regnskab for finansåret fra 1. april 1952 til 31. marts 1953 er efter endt revision fremlagt i bureauet. Et sammendrag vil blive optaget i tillæg B.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Thestrup* ønsker at udtræde af udvalget for forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse imod, at valg af et nyt medlem til det nævnte udvalg foregår i indeværende møde, betragter jeg tingets samtykke hertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Thestrup* har vedkommende gruppe udpeget *Aksel Møller*.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Arbejds- og socialministeren (*Strøm*): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om arbejderbeskyttelse.

Forslaget svarer ganske til det forslag, som jeg under min forrige embedsperiode fremsatte i rigsdagssamlingerne 1948—49, 1949—50 og 1950—51, og til det forslag, som min forgænger har fremsat i de to seneste samlinger.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed gøre mange bemærkninger om forslaget. Dette har i tidligere samlinger været underkastet en grundig behandling i folketingsudvalg, uden at disse dog har nået at afslutte arbejdet. Jeg går ud fra, at det foreliggende forslag også vil blive henvist til et udvalg,

og det er mit håb, at det så — uanset de uoverensstemmelser, som tidligere har gjort sig gældende med hensyn til visse principielle spørgsmål — vil lykkes at samles om en indstilling til folketinget. Den gældende fabriklov er, som de ærede medlemmer ved, fra 1913, og det er uomtvisteligt, at der efter den stedfundne udvikling tiltrænges en snarlig fornyelse af loven.

Som jeg sagde før, svarer forslaget ganske til de tidligere fremsatte forslag. Jeg vil dog gerne henlede opmærksomheden på, at det på grund af ændringen i Grønlands statsretlige stilling har været nødvendigt i slutningsparagraffen at tilføje, at loven ikke skal gælde for denne del af riget.

Med disse få bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til det ærede tings velvillige behandling, idet jeg vil udtrykke ønsket om, at det nu i denne samling vil vise sig muligt at få dette lovgivningsarbejde bragt til afslutning.

Formanden: På det møde, der blev afholdt, inden mandaterne blev godkendt, meddelte jeg, at den hidtidige forretningsorden for folketinget var omarbejdet som midlertidig forretningsorden, kun med de ændringer, der var en følge af grundlovsændringerne. Jeg meddelte, at jeg ville søge tingets tilladelse til at lade den gælde som midlertidig forretningsorden, indtil udvalget for forretningsordenen har afgivet betænkning over den nye forretningsorden og denne er vedtaget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg dette som tiltrådt. (Ophold). Det er tiltrådt.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. *Steen*, for at han kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Steen*): Det forslag, som jeg herved på det radikale venstres vegne skal tillade mig at fremsætte overfor det høje folketing, nemlig forslag til lov om ændring i lov nr. 171 af 31. marts 1953 om valg til folketinget, drejer sig om en ændring af bestemmelserne i § 43, stk. 1, i lov om valg til folketinget. De der opstillede betingelser for, at et parti kommer i betragtning ved tillægsmandaternes fordeling: at partiet opnår et kredsmandat eller indenfor hvert af de tre områder, Jyllands om-

[Steen.]

råde, øernes område og hovedstadens område, opnår et stemmetal svarende til gennemsnittet af et kredsmandat for hele landet, eller partiet opnår ialt mindst 60 000 stemmer, anser vi for at være urimelige. De betyder nemlig i deres virkninger, at det for et nyt parti er meget, meget svært at opfylde nogen af disse betingelser, og de vil derfor reelt virke som en hindring for, at nye partier kan opnå repræsentation her i folketinget, selvom et nyt parti i starten samler et anseligt vælgertal.

Der er og kan naturligt være forskellige meninger om, hvor mange partier det under skiftende tiders forhold er rimeligt og formålstjenligt at have med i det politiske arbejde. Men det er vor opfattelse, at dette ikke er et spørgsmål, der på noget tidspunkt bør afgøres af de bestående partier gennem de i valgloven indsatte bestemmelser, men at dette hører hjemme blandt de ting, som det er forbeholdt vælgerne at afgøre på folketingets valgdag.

Tilsvarende synspunkter havde jeg lejlighed til at fremsætte her i tinget under behandlingen af valgloven i sidste rigsdags-samling. Vi modsatte os de omtalte bestemmelser og stillede forslag om bevarelse af de hidtil gældende regler, hvorefter et parti får andel i tillægsmandater, såfremt det indenfor et af de førnævnte tre områder opnår et stemmetal, der svarer til det gennemsnitlige stemmetal, som er afgivet pr. mandat i hele landet. Det er dette forslag, vi nu igen fremsætter overfor folketinget, og vor begrundelse er denne, at efter vort skøn har denne bestemmelse virket rimeligt gennem de mange år, den var gældende. Vi gør det endvidere i håbet om, at der vil være et tilstrækkeligt stort antal ærede medlemmer i dette ting, som vil erkende, at de bestemmelser, der ved sidste valglovsrevision blev indsat i loven, allerede ved det første valg, hvor de var gældende, virkede på en måde, der er lidet stemmende med det, som er forholdstalsvalgsmådens idé, mening og formål, nemlig at sikre en ligelig repræsentation for de forskellige anskuelser blandt vælgerne; dette kan med rette siges, når et parti opnår et stemmetal på 58 500, svarende til 4 mandater, uden at opnå nogen repræsentation.

Dette giver et naturligt grundlag for at

tage spørgsmålet op til en fornyet overvejelse, og det har vi ønsket at give det høje folketing en anledning til. Jeg anbefaler lovforslaget til en saglig og velvillig behandling.

Formanden: Ligeledes udenfor dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem fru Petra Petersen, for at hun kan fremsætte et anmeldt lovforslag.

Petra Petersen: Da min partifælle, det ærede medlem fru Ragnhild Andersen, er forhindret i at deltage i mødet i dag, skal jeg hermed på den kommunistiske gruppes vegne fremsætte *forslag til lov om ændringer i folkeforsikringsloven om forhøjelse af grundbeløbene, forhøjelse af renten med tillæg i kommunegrupperne II og III til samme størrelse som i kommunegruppe I samt om forhøjelse af brændselstillæg, invaliditetstillæg og lomme penge til rentemodtagere på alderdomshjem.*

Disse ændringer tilsigter, som lovforslagets titel siger, en forhøjelse af grundbeløbene, forhøjelse af renten med tillæg i kommunegrupperne II og III til samme størrelse som i kommunegruppe I samt forhøjelse af invaliditetstillæg, brændselstillæg og lomme penge til rentemodtagere på alderdomshjem.

Lovforslaget indeholder synspunkter og ændringer, som mit parti ved tidligere lejligheder har gjort gældende og stillet forslag om.

Vi foreslår at forhøje grundbeløbene til alders- og invaliderentemodtagere med 200 og 300 kr. årlig til henholdsvis enlige og ægtepar. Det samme forslag fremsatte mit parti forud for folketingsvalget i foråret, og det svarer som bekendt til første rate i den socialdemokratiske skitse til folkepension. Ikke desto mindre blev forslaget stemt ned af folketingets øvrige partier.

Mit parti fremsatte det påny — og denne gang skriftligt —, da folketinget var indkaldt den 1. september i år. Desværre fik det samme kranke skæbne som mit partis andre forslag ved den lejlighed: det kom slet ikke til behandling. Forslaget har dog ingenlunde mistet sin aktualitet; tværtimod må man sige, at større og større befolkningskredse giver udtryk for utilfredshed med de trange kår, der bydes vore alders- og inva-